

Академія

ГАЗЕТА НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

СКАСУВАННЯ ЧЕРВОНИХ ДИПЛОМІВ

У 2021 року випускники українських вузів вже не будуть отримувати «червоні дипломи». З початку цього року Міністерство освіти скасувало видачу так званих дипломів з відзнакою. Таким чином Міносвіти намагається наблизити український диплом до європейського зразка.

Детальніше на стор. 3

ФРІЛАНС В УКРАЇНІ

Популярність фрилансу, яка не припиняє зростати, зумовлена рядом чинників. Цей варіант зайнятості дозволяє самореалізуватися й самостійно сформувати робочий графік та рівень свого доходу. До того ж для студентів фриланс можна розглядати як чудову можливість на практиці випробувати навички, отримані під час опанування обраної професії, а також здобути багатогранний досвід роботи.

Детальніше на стор. 6

КОНЦЕПЦІЯ «LIFELONG LEARNING» ЯК ЗАПОРУКА УСПІХУ

Lifelong learning (безперервна освіта) — це підхід до освіти, який базується на рішенні навчатися протягом усього жит-

тя, постійно збагачуватися знаннями та освоювати нові навички.

Вважається, що термін «безперервна освіта» був уперше використаний в 1968 році в матеріалах генеральної конференції ЮНЕСКО. Однак його джерела можна відстежити ще з часів стародавніх філософів.

Детальніше на стор. 8

НАУКОВЦЯМ, ВИКЛАДАЧАМ, АСПІРАНТАМ ТА СТУДЕНТАМ!

ГО «Національна академія наук вищої освіти України» спільно з видавництвами «GS Publishing Services» Лос-Анджелес (США) та «Експрес-об'ява» (Україна) започаткували випуск циклу міждисциплінарних колективних монографій з різних фахових напрямів.

Монографії видаються та індексуються у Сполучених Штатах Америки.

Всі матеріали монографій будуть:

рецензовані фаховими редакційними колегіями;
мати ідентифікатор цифрового об'єкта DOI;
внесені до наукової мережі ResearchGate, яка має понад 1,5 млн користувачів зі 192 країн світу;
проіндексовані в науково-метричних базах Google Scholar, CrossRef тощо;
мати постійне зберігання у відкритому доступі;
розміщені на веб-сайті Національної академії наук вищої освіти України та веб-сайтах партнерів проекту.

Монографіям надаються універсальні ідентифікаційні міжнародні стандартні номери книги ISBN Сполучених Штатів Америки.

Автори забезпечуються підготовленим до друку оригінал-макетом монографії й відповідним сертифікатом учасника дослідження в електронному варіанті. За бажанням автори можуть замовити друкований варіант видання.

Ви маєте унікальну можливість долучитися і стати співавторами колективних монографій разом з провідними фахівцями різних наукових напрямів України та світу!

Звертаємо увагу на те, що крім участі у написанні колективної монографії за відповідною тематикою, є можливість опублікувати одноосібну працю або результати досліджень авторського колективу.

Окремо замовлені монографії будуть розміщені на відповідних веб-сайтах протягом 10 днів від їх прийняття до публікації.

Для замовлення друкованого варіанту монографії просимо звертатись до редакції за адресою:

avome2020@gmail.com

Наразі готується до випуску колективна монографія «SCIENTIFIC RESEARCH OF THE XXI CENTURY. VOLUME 2» («НАУКОВІ РОЗВІДКИ XXI СТОЛІТТЯ. Випуск 3») за такими напрямками:

Agricultural sciences Аграрні науки	Literary Studies Літературознавство
Chemical and biological sciences Хімічні і біологічні науки	Medicine Медицина
Construction and architecture Будівництво та архітектура	Pedagogical sciences Педагогічні науки
Covid-19	Pharmacy Фармація
Culturology Культурологія	Philosophical sciences Філософські науки
Earth sciences Науки про землю	Physical and technical & mathematical sciences Фізико-технічні і математичні науки
Economic sciences Економічні науки	Political and legal sciences Політико-правові науки
Energy Енергетика	Psychology Психологія
Finances Фінанси	Social communications Соціальні комунікації
Historical sciences Історичні науки	Sociological sciences Соціологічні науки
Linguistics Мовознавство	Veterinary medicine Ветеринарна медицина

Матеріали приймаються до 20 травня 2021 р. (включно)* за адресою: avome2020@gmail.com.

ВИПУСК ВИДАННЯ У СВІТ ЗАПЛАНОВАНО НА 25 ТРАВНЯ 2021 РОКУ.

Колективну монографію «SCIENTIFIC RESEARCH OF THE XXI CENTURY. VOLUME 1.» можна переглянути за посиланням:

<https://www.eo.kiev.ua/resources/arhivMonographs/%D0%9C%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%84%D1%96%D1%8F%2025.01.2021.pdf>

* Монографія формується одразу після рецензування матеріалів та оплати її підготовки. Матеріали, які перевищують максимальний обсяг монографії будуть перенесені в наступний випуск.

Подання матеріалів

Заявка та матеріали до монографії надсилаються на електронну адресу: avome2020@gmail.com двома файлами (наприклад: Рукопис_Петренко; Заявка_Петренко). Після їх надходження до редакції вони будуть перевірені та прорецензовані. За потреби, буде здійснене редагування чи коректура (додаткова опція, яка узгоджується

між автором та редакцією). У разі схвалення матеріалів до друку автору будуть надіслані реквізити для оплати витрат на підготовку видавничого оригінал-макету монографії: 1 сторінка – 60 грн. Автор (уповноважений автор) пересилає на електронну адресу: avome2020@gmail.com файл з квитанцією про оплату: Оплата_Петренко. **Кількість авторів в одному поданому матеріалі – не більше п'яти осіб. Кількість матеріалів для включення в монографію – не обмежується.**

Мінімальна кількість сторінок матеріалу – п'ять.

Матеріал викладається у довільній формі у вигляді цілісного тексту наукового дослідження без притаманних статті елементів (анотація, ключові слова, вступ тощо).

1. На початку публікації (вирівнювання по центру) вказується розділ монографії (наприклад: «Medicine»).
2. Прізвище та ім'я автора (-ів): кегль 14, шрифт Times New Roman – жирний, (вирівнювання по правому краю);
3. Науковий ступінь та вчене звання; місце роботи чи навчання: кегль 14, шрифт Times New Roman – звичайний, (вирівнювання по правому краю);
4. Назва матеріалу: кегль 14, шрифт Times New Roman – жирний, (вирівнювання по центру).
5. Далі виклад матеріалу. Додаткову інформацію можна отримати за адресою: **avome2020@gmail.com.**

СКАСУВАННЯ «ЧЕРВОНИХ» ДИПЛОМІВ: ПРИЧИНИ ТА НАСЛІДКИ

У 2021 року випускники українських вузів вже не будуть отримувати «червоні дипломи». З початку цього року Міністерство освіти скасувало видачу так званих дипломів з відзнакою. Таким чином Міносвіти намагається наблизити український диплом до європейського зразка. Скасування червоних дипломів (дипломів з відзнакою) – наслідок прийнятих в грудні 2019 року змін до Закону «Про вищу освіту». В тому числі, цим рішенням було скасовано дипломи державного зразка.

Чому скасували «червоні» дипломи?

Скасування червоних дипломів (дипломів з відзнакою) – наслідок прийнятих в грудні 2019 року змін до Закону «Про вищу освіту».

Скасування червоних дипломів (дипломів з відзнакою) – наслідок прийнятих в грудні 2019 року змін до Закону «Про вищу освіту».

У МОН затвердили форми дипломів, серед яких більше немає дипломів з відзнакою:

- Диплом молодшого бакалавра;
- Бакалавра;
- Магістра;
- Доктора філософії;
- Доктора мистецтва;
- Доктора наук.

Тепер кожен ВНЗ видає дипломи власного зразка. Головна вимога - в дипломі повинна бути інформація, яку вимагає рішення уряду. Відповідно до змін з оформлення дипломів, після закінчення ВИШів з цього року всі випускники отримуватимуть документи одного зразку — без розподілення за кольором обкладинки.

Всі випускники отримуватимуть однакові дипломи. Однак зараз не зовсім коректно говорити про скасування «червоних» дипломів. Тому що в законі, який встановлює зразки документів про вищу освіту, такого поняття немає з 2002 року. Але, за інерцією, залишалися зразки дипломів, які затверджувало міністерство.

Деякі спеціалісти вважають, що саме поняття «червоний диплом» було унормовано в 1993 році. Однак насправді, формально, воно діє з часів СРСР, а дипломи з відзнакою старого зразка були не зовсім правильно видані. Там передбачалося, що має бути 75% відмінних оцінок від загальної кількості дисциплін, але у студентів половина предметів закінчувалися

заліками «склав /ц не склав» - і цей відсоток просто неможливо було отримати. Не було також ніяких вимог і критеріїв щодо відміток «добре», а що –«відмінно». Багато років була ситуація, коли, наприклад, на інженерних спеціальностях більше студентів мають не дуже високі оцінки, а на інших-майже всі відмінники.

Які переваги надавали випускникам із «червоними» дипломами?

За радянських часів, коли все фінансувалося фактично з державного бюджету, існували норми, які передбачали можливість додаткового фінансового заохочення для молодих фахівців, які отримали диплом з відзнакою. Окрім цього, відмінники могли влаштуватися на кращі робочі місця.

Однак, із початку 90-х років ця норма перестала працювати, тому що з'явився приватний сектор. І такі правила на нього не поширювалися. Сьогодні ж, в Україні реальних переваг диплому з відзнакою фактично немає. А роботодавці насамперед звертають увагу на реальні вміння і навички працівника, а не на колір документу.

Оцінки – не показник розуму. Справді, здібності студента важко об'єктивно оцінити лише оцінками, тому в сучасному світі аксіома «відмінник = розум» вважається застарілою. Аналогічна ситуація з червоним дипломом. Так, це хороша й приємна для багатьох нагорода за старанне навчання й плідну працю. Але перш за все, плоди

свого труду люди повинні споживати не тільки у вигляді матеріальних речей – диплому чи медалі, але й корисній для людини духовній формі.

Варто збагачувати не полицю в кімнаті, а власну голову, блищати не медаллю, а розумом та кмітливостю, старатися не задля кольору диплома, а для професіоналізму, розвитку й збагачення, не працювати на диплом, а працювати на себе! Тільки тоді потенційний студент вважатиметься знахідкою серед інших працівників, адже професійні якості людини вимірюються не тільки в знанні базових предметів. Тож не варто забувати про інші важливі аспекти у формуванні студента як потенційного професіонала. Перш за все, майбутні студенти повинні виносити з університету якісні знання в голові, а не в руках у вигляді червоного диплому. Не колір диплому забезпечує успіх у кар'єрі, а ми самі!» — ділиться своєю думкою Марія Рибарук, студентка третього курсу Інституту журналістики КУ ім. Бориса Грінченка.

«Обкладинка іншого кольору безпосередньо ніяк не сприяє отриманню заповітної посади, але з «червоним» дипломом я відчувала себе більш впевнено

під час співбесіди», - поділилася випускниця КНУ ім. Тараса Шевченка Анастасія, яка з відзнакою закінчила КНУ ім. Тараса Шевченка.

Анна, випускниця Київського політехнічного інституту, яка отримала диплом із відзнакою не впевнена, чи дійсно їй це допомогло під час пошуку роботи, але в резюме цей факт дівчина вказує. Анна переконана: плюси в цьому точно є, просто треба вміти правильно застосувати такі привілеї: «Червоний диплом - це ознака того, що ти вмієш робити щось на високому рівні. Не важливо, що ти вивчав. Це хороша якість. Крім того, вагомим є і психологічний момент: довести собі, що ти можеш це зробити» — ділиться думками дівчина. «Як студентка, яка важкою працею отримала «червоний» диплом, скажу, що це рішення дещо демотивує. Коли було важко і хотілося здатися — саме прагнення до відзнаки підтримувало дух. Згодна — всі повинні розуміти, що навчаються в першу чергу для себе, але в реальному житті цього мало!» — коментує випускниця Київського національного торговельно-економічного університету.

Яка альтернатива дипломам з відзнакою?

У Міністерстві освіти і науки України відзначили, що

дані про особливі досягнення студента тепер будуть записувати в додатку до диплому. Вимоги до надання нагороди за успіхи в навчанні будуть визначати безпосередньо в закладі вищої освіти. У світі практикуються різні варіанти. Наприклад, Honors Diploma - відмітка, що випускник потрапив в 10% кращих. Наразі кожен університет має розробити власний зразок диплома та передбачити критерії, при виконанні яких студент буде отримувати нагороди.

Чорноброва Мар'яна

ФРИЛАНС В УКРАЇНІ

Популярність фрилансу, яка не припиняє зростати, зумовлена рядом чинників. Цей варіант зайнятості дозволяє самореалізуватися й самостійно сформувати робочий графік та рівень свого доходу. До того ж для студентів фриланс можна розглядати як чудову можливість на практиці випробувати навички, отримані під час опанування обраної професії, а також здобути багатогранний досвід роботи. Проте, варто розуміти, що ця форма працевлаштування має й недоліки, серед яких, наприклад, нестабільність в отриманні замовлень чи відсутність гарантії одержання оплати за виконану роботу.

З минулого в сьогодні

Якщо вперше у романі «Айвенго» Вальтер Скотт застосовує слово «фрилансер» для опису середньовічного найманого воїна, то сьогодні цим терміном можна назвати фахівців будь-якої галузі. Головна умова — мати прикладні знання та вміти використати їх при виконанні конкретного завдання.

За даними Freelancehunt близько 50% всіх фрилансерів цієї платформи — дизайнери та програмісти. При чому кількість розробників за останні 10 років збільшилася втричі. Мають попит сьогодні також копірайтери, маркетологи та перекладачі. Серед базових запитів замовників — написання текстів, створення ілюстрації, переклади, розробка логотипів, верстка буклетів, надання SMM-послуг та розробка мобільних додатків.

Правове регулювання

Правове регулювання фрилансу як форми зайнятості є запорукою та гарантом виконання передбачуваних за домовленістю обов'язків як з боку фрилансера, так і з боку замовника. Саме тому 24 лютого 2021 року уряд схвалив законопроект **про регулювання нестандартних форм трудових відносин.**

Так, цим документом пропонується введення нової особливої форми трудового договору з нефіксованим робочим часом.

Відповідно до умов такого договору його сторони, за домовленістю, можуть визначити необхідність та час залучення працівника до роботи, її обсяг та режим виконання. При

цьому оплата праці відбувається виключно за той час, коли робота фактично виконується.

Водночас працівник, який працює за трудовим договором з нефіксованим робочим часом, зможе з легкістю планувати свою роботу, не прив'язуючись до одного роботодавця та робочого графіку підприємства, планувати свою діяльність залежно від поставлених йому завдань.

Важливо, що працівник отримує всі права та гарантії, передбачені законодавством про працю, зокрема щодо належного режиму роботи, часу відпочинку, порядку прийняття на роботу та звільнення з неї, виплати за робітної плати. Крім того, законопроектом передбачена гарантована мінімальна кількість оплачуваних годин на місяць.

Платформи для пошуку роботи на фрилансі

Для налагодження співпраці між фрилансером та замовником існують спеціалізовані сайти. Вони використовуються для розміщення вакансій та пошуку замовлень. В Україні такими платформами є:

Freelancehunt — <https://freelancehunt.ua/>

Freelance.ua — <https://freelance.ua/>

Kabanchik — <https://kabanchik.ua/ua>

Бенедіктова Маша

КОНЦЕПЦІЯ «LIFELONG LEARNING» ЯК ЗАПОРУКА УСПІХУ

Lifelong learning (безперервна освіта) — це підхід до освіти, який базується на рішенні навчатися протягом усього життя, постійно збагачуватися знаннями та освоювати нові навички.

Вважається, що термін «безперервна освіта» був уперше використаний в 1968 році в матеріалах генеральної конференції ЮНЕСКО. Однак його джерела можна відстежити ще з часів стародавніх філософів.

У 1972 році в Парижі було опубліковано Доповідь комісії Е. Фора, і в цьому ж році відбулася «III Міжнародна конференція з питань освіти дорослих в контексті безперервної освіти». У цій доповіді були наведені основні положення парадигми освіти, в основу функціонування якої покладено принцип безперервності. З середини 1970-х років ідея «освіти впродовж усього життя» знаходить підтримку в багатьох країнах.

Концепція освіти впродовж усього життя базується на наступних принципах:

- навчання довжиною в життя (безперервне навчання, яке за своєю тривалістю прирівнюється до тривалості життя людини);
- освіта шириною в життя (вивчення різноманітних аспектів життєдіяльності, від професійних, креатив-

них до духовних);

- самомотивація до навчання (свідоме прагнення інтелектуально розвиватися та підвищувати рівень своїх знань та умінь).

Чому ж lifelong learning — це дієвий спосіб бути успішним фахівцем?

Необхідність безперервної освіти обумовлена прогресом науки й техніки, широким застосуванням інноваційних технологій. Саме тому постійний саморозвиток є запорукою оновлення знань і розуміння поточної ситуації, тим засобом, який допомагає залишатися конкурентоспроможним. До того ж майбутнє за фахівцями, що розбираються у двох або більше сферах та постійно розширюють свій кругозір. Саме тому чим більшою кількістю навичок ви володієте, тим більше шансів маєте шанси отримати роботу мрії.

Бенедіктова Маша

ЩО ТАКЕ ПРИНЦИП «FAIR USE», І НА ЯКИХ УМОВАХ ВІН ЗАСТОСОВУЄТЬСЯ?

Fair use (добросовісне використання) - доктрина авторського права, що посилається на особливість законодавства про авторське право США. Вона допускає вільне використання захищених авторським правом матеріалів за умови дотримання певних обмежень, встановлених законодавством.

Термін «fair use» застосовується лише в США, однак у деяких країнах існують його аналоги. Наприклад, у Великобританії цей принцип відомий, як “fair dealing”, тобто чесна поведінка, а в Україні схожі правила щодо використання чужого твору без дозволу правовласника називаються «вільним використанням».

Добросовісне використання є можливим без отримання дозволу від власника авторських прав до того часу, доки воно сприяє «прогресу науки та корисних мистецтв». Найбільшою перевагою доктрини добросовісного використання є те, що вона поєднує інтереси власника авторських прав і соціальну та культурну цінність похідних від захищених авторським правом робіт.

У Сполучених Штатах Америки «fair use» загалом стосується використання творів для критики, коментування, новин, викладання і навчання або ж досліджень. Проте, варто зазначити, що як такого чіткого переліку випадків “fair use” у США немає, так само як і немає жодних кількісних критеріїв щодо числа використаних сторінок, рядків, хронометражу твору тощо. Добросовісність використання оцінює суд, беручи до уваги обставини кожної конкретної справи. Фактори, які зазвичай враховує суд:

- **природа використаного твору** (опублікований, чи неопублікований твір був твір, адже для неопублікованих творів передбачено вищий рівень захисту).
- **вірогідність, що новий твір витіснить оригінал із ринку продажів.**
- **величина та значимість використаної частини стосовно цілого твору** (використання незначної частини твору переважно визнають добросовісним).
- **ціль та характер використання** (чи є використання комерційним, наскільки воно трансформує початковий твір).

Пам'ятаємо, що добросовісним є використання, яке не

просто копіює початковий твір, а змінює характер, посил чи навіть концепцію твору. Такий принцип вважається трансформаційним використанням (transformative use).

Що ж до України, то на відміну від Сполучених Штатів Америки, наша держава належить до романо-германської правової сім'ї, тому у нас більшість питань чітко регулюються законом. До прикладу, з обов'язковим зазначенням ініціалів автора і джерела запозичення твір можна використовувати навіть за відсутності безпосередньої згоди правовласника. Таке використання творів інтелектуальної власності дозволено на законодавчому рівні. Відповідно до статті 23 закону «Про авторське право і суміжні права» дозволено:

- використовувати літературні і художні твори як ілюстрації у навчальних

виданнях, звуко- і відеозаписах;

- публічно виконувати музичні твори під час офіційних і релігійних церемоній;
- використовувати цитати з опублікованих творів в оглядах преси, якщо цей твір має критичний, науковий або інформаційний характер;
- відтворювати публічно виголошені промови та звернення з інформаційною метою.

Попри це, завжди слід враховувати обсяг відтворення творів інтелектуальної власності та завчасно усвідомлювати, що доповнення чужого контенту власними матеріалами ще не робить ваш твір абсолютно добросовісним. Особливо, якщо ваші авторські правки не видозмінюють змістовне та ідейне наповнення оригіналу.

Лузан Вікторія

КРИЗА ЮНОСТІ АБО КРИЗА ТРЕТЬОГО КУРСУ

Суспільству давно стали відомі такі поняття як криза середнього віку, кризове становище або кризова ситуація. Але, багатьом людям все ще не відоме таке поняття, як «криза юності» або «криза третього курсу». Давайте розбиратися.

По-перше, криза юності – це умова, за якої відбувається розвиток особистості, і визначається ця умова своєю глобальністю (впливом на життя людини) і нормативністю, характерною для більшості людей у віці від 18 до 25 років.

Глобальність кризи юності визначається ситуацією, яка безпосередньо впливає на людину. Наприклад, після школи ти вирішив вступити до медичного університету, але через 3,5 роки навчання усвідомлюєш, що дана галузь не підходить тобі з різних причин. Після цього усвідомлення ти зневірюєшся у власних силах і, швидше за все, впадаєш в депресію, адже 3,5 роки було витрачено даремно. Але ти забувся, що тобі ВСЬОГО 23 роки і у тебе ВСЕ ЩЕ є час, щоб освоїти спеціальність, яка тобі подобається. Така проста істина забувається багатьма молодими людьми, але тим не менше, весь світ продовжує говорити, що життя після 40-ка тільки починається.

Нормативність даної кризи обумовлюється тим, як саме людина відреагує на дану ситуацію. Хтось впаде в де-

пресію і не захоче йти далі, хтось знайде в собі сили і змінить свій маршрут, а хтось – в черговий раз переконається в правильності рішення, зробленого ним раніше.

Коли тобі 20 (наприклад) ти сам ще не розумієш, куди тобі йти і в які двері тобі стукати. Все що у тебе є – це бажання, знання і деякі вміння, які відчайдушно хочеться застосувати на практиці. Тому що за час навчання ти визубрив, вивчив, прочитав і просто запам'ятав ціле царство теорії, яке вимагає використання в практиці. Але, недостатня кількість практичних знань легко компенсується надбаним досвідом (а також процесом надбання досвіду), а найголовніший недолік кожного студента – це невпевненість у власних силах і знаннях. Я не вірю тим людям, котрі кажуть, що ніколи не боялися робити помилки. Тому що кожній людині в цьому житті завжди хочеться зробити все ідеально з першої спроби.

Криза третього курсу або криза юності – це просто чергова перешкода, яку проходить кожна людина в своєму житті. Хтось швидко, хтось повільно, хтось легко, а хтось важко. Становлення особистості має в собі безліч завдань, які

спрямовані лише на одну мету: «Зробити твоє життя таким, яким ти хочеш його бачити». І криза юності тому підтвердження.

Адже в сучасному суспільстві твоя професія—це спосіб забезпечити своє ж існування. Тільки як ти це зробиш – вирішувати тобі. Але, завжди краще робити ту справу, від якої будеш отримувати задоволення.

Овчар Діана

ПРОРОСІЙСЬКИЙ ПІДРУЧНИК В УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ

У 2019 році, на 5 році війни з Росією, у селищі Коцюбинське, те що на Київщині, розпочався скандал – у підручнику з російської мови для учнів 3 класу були знайдені некоректні матеріали, досить двоякого змісту.

Ми взяли коментар у Ірини Маслюк – громадської активістки, волонтерки і багатодітної мами. Вона найперша звернула увагу на проблему.

«Перш за все варто зазначити, що моя молодша донька на той момент навчалась у 3 класі гуманітарного ліцею. Один з предметів, що вивчали учні була російська мова. Нам це подали так, ніби ми не обираємо іноземну мову для вивчення, а школа надає її нам як обов'язковий предмет, така собі варіативна складова. Спочатку ми погодились тому, що це був один урок на тиждень і це не було настільки критично на фоні інших предметів і зважаючи на те, що в нас опановують поглиблене вивчення української мови та літератури. Хоча у класі моєї старшої доньки ще у 2014 році переважна частина дітей відмовились продовжувати вивчати російську мову.

Якраз у тому році, коли молодша донька робила завдання з російської мови, я відкрила книжку і побачила на одній зі сторінок такі слова (цит.):

“Герб России – это золотой двуглавый орёл на красном фоне. Что же он символизирует? Орёл – птица гордая и хищная, которая парит высоко в небе. Она является символом величия и значительности государства в мире.

Есть в этом символе и предостережение – с такой птицей воевать опасно.”

переклад на українську –“Герб Росії – це двоголовий орел на червоному фоні. Що ж він символізує? Орел – птах гордовитий і хижий, який літає високо в небі. Він є символом величності і значущості країни у світі. Є в цьому символі і засторога – з таким птахом воювати небезпечно.”

Чесно кажучи, я обурилась такому формулюванню у підручнику для дітей, були також завдання, де потрібно було порівнювати символи України та Росії, завчити суто російські символи. Мені не зрозуміло чому на котрому році війни саме з Росією ми маємо у підручнику вирази про те, що треба ніби боятися цієї країни, адже «воювати з нею небезпечно».

Я підійшла до класного керівника (яка викладає майже всі предмети, а також сюди входила російська),

яка відповіла мені, що не вважає це критичним і акцент на цьому вони не роблять. Оскільки мене це не влаштувало я пішла до керівництва школи, яке мені повідомило, що це взагалі не проблема.

Після цього я написала пост на особистій сторінці у Facebook, який набув великого розголосу.

Піднялася велика хвиля обурення фактом викладання за такими підручниками, скандал дійшов до міністерства освіти, мене підтримали багато однодумців, які теж борються за чистоту української мови, якісного викладання у школах і якісну освіту. Мені написало багато представників організацій, які були готові приїхати до нашого ліцею і підтримати мене. Також я отримала фідбек від Лариси Ніцой, яка також є борчинєю за Україну та українську мову. Загалом, отримала чимало пропозицій про допомогу, можливі консультації з цього питання. Варто також згадати, що окрім цієї, піднялась інша хвиля – протилежна. Начебто я принижую вчителів школи, в чомусь їх звинувачую, в сепаратизмі, приміром. Перепрошую на слові, якщо комусь це буде образливо, проте “ватно” налаштовані батьки школи почали погрожувати мені, радили взагалі забрати доньку з нашої школи, і загалом вони перекручували сказані або ж написані мною слова. За їх словами, у ліцеї всі великі молодці, патріоти – плетуть маскувальні сітки на фронт, упустивши при цьому, що якраз основи під сітки, тканину (стрічки) і дерев’яну рамку встановила у школі якраз наша сім’я аби залучити дітей до допомоги бійцям, оскільки йде війна.»

Як розповіла нам Ірина, історія перейшла у інший вектор. Замість того, щоб вирішити, що робити з підручником і взагалі чи варто щось робити, викладацький колектив сприйняв це як камінчик на їхню територію, буцім-то це проблема в них, а не у підручнику. Ірина намагалась вирішити конкретний інцидент, тому вирішила дізнатись чи можна змінити вивчення російської на якусь іншу мову, щоб діти не вчилися за такими підручниками.

«Нам сказали, що ми можемо вчити будь-які іноземні мови. На питання чому ми не вчимо польську, французьку, німецьку, чому не збільшуємо години викладання англійської мови, нам відповіли, що в нас немає викладачів. Директор в цій ситуації пішла до інших класів, розповідаючи, що от є одна мерзенна матір, котра кидає тінь на чисту репутацію нашого ліцею. І якраз у той же час адміністрацією було зібрано заяви, що в нашій школі чимало людей хочуть вивчати російську мову. У конкретно нашому класі лише моя донька відмовилась вивчати російську мову, зважаючи на всю цю ситуацію. На на-

ступний рік, коли моя дитина вже перейшла у 4 клас, я побачила, що вже 5 дітей відмовились вивчати російську. Якщо хтось хоче вивчати цю мову як одну з іноземних – будь ласка, але не з такими книжками, де дітям вже з малечку дають установку на те, що Росія небезпечна, її треба поважати і боятись, і любити як дехто досі каже як «мову братського народу».

Наразі невідомо, чи цей підручник вилучено зі шкіл, проте вже можна придбати або завантажити підручник редакції 2020 року, де всі матеріали вже набагато коректніше подано. Ми знайшли декілька сторінок з таким самим змістом, що вказує на те, що автори все ж дослухались до такої реакції суспільства і попрацювали над покращенням підручнику або ж просто оновили згідно п.11 постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку забезпечення підручниками та посібниками здобувачів повної загальної середньої освіти і педагогічних працівників» (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/41-2019-%D0%BF#Text>). Тому за великого резонансу ми все ж зможемо добитись змін.

Посилання на стару і нову версію підручнику: <https://uchebniki-online.net/105-russkiy-yazyk-3-klass-samonova-stativka-polyakova.html>

Зоряна Тавенок

ВООК-БЛОГЕРКА ПРО ЇЇ ПЕРШУ ПЕРЕМОГУ ТА КНИГУ

Уявіть, що ви йдете лісовою стежкою. Цією дорогою проходило чимало людей. Можливо, хтось із них спокійно прогулювався, хтось швидко біг до своєї цілі, а можливо, все було не так просто, і вони горнулися за коріння дерев і падали, але хтось вставав, йшов далі, а хтось, зневірившись у собі, повертав назад, так і не пройшовши цю дорогу.

Ми запитали у Валерії Савотіної, якою ж була її стежка до перемоги у Молодій Коронації слова, як вона планує рухатись далі і що для цього робить.

Чи не могли б ви для початку розповісти про свою книгу? Як починали писати її, що надихнуло?

Сон наснився. Можна сказати, віщий – я ж все ж його втілила в життя. Мені завжди снились дуже детальні та дивні сни, це був один з них – ціла історія, з якої я дуже чітко запам'ятала початок та кінець. Зазвичай розповідала друзям, аби разом посміялись, але цьо-

го разу запостила у свій Twitter. Знайомий сказав, що з такої історії слід написати книгу. Я зачепилась тоді за цю ідею, але відклала її на рік: не було досвіду, працювала з коротшими оповіданнями.

А потім якось засіла, і отак, слово за слово...

Як ви подавати свій рукопис на Коронацію слова? Чи очікували, що виграєте у номінації? Яка була ваша реакція, перші емоції, коли дізнались про перемогу?

Подавала я за принципом «Не переможу, але не пробачу собі, якщо не подамся». В Коронації дуже суворі умови – якби я подалась на інший конкурс, сюди вже б подавати роботу не могла. І вирішила надіслати, але не сподіватись особливо. Іноді, звісно, мріяла про перемогу, про церемонію нагородження (привіт, карантин), але завжди відкидала, бо якщо надто надію плекати – сильне потім розчарування.

За місяць до церемонії мені зателефонували і сказали, що я в призерах. Попросили фото, але не уточнили яке місце і чи взагалі я потраплю на відео. Тоді вже була дуже сильна надія. В перемогу не вірила. От взагалі. Запостила її, звісно, всюди, всім розповіла, приймала весь вечір вітання, але те, що я реально перемогла і

досягла такого рівня – дійшло вже десь на наступний день. І то кілька днів ходила мов «зачарована» - постійно здавалось, що це ніби не зі мною. І звісно що, дуже раділа.

Повертаючись до теми роботи над сюжетом книги - ваші друзі, знайомі, сім'я допомагали, підтримували вас у вашій творчості?

Звісно що. У мене є друзі, які першими читають всі мої твори, навіть коли цей найсиріша чернетка. Є моя сім'я, яка дуже мною пишається, але не забуває і тицьнути носом в помилки. Це дає змогу і не падати духом, і доволі тверезо дивитись на власну творчість – адже завжди ж є куди рости.

Яка подальша доля вашої книжки після перемоги у Коронації слова? Працюєте з видавництвом?

Так, після перемоги я подала рукопис у кілька видавництв і зараз веду перемовини з одним з них. Поки не можу розповісти всіх деталей, але дуже сподіваюсь, що мою книгу таки скоро можна буде побачити в книгарнях. Писати «в стіл» я точно ніколи не збиралась.

Скажіть, чи допоміг університет вам проявити себе чи можливо розвинути якісь навички? Все ж таки ви якраз навчаєтесь на спеціальності «Видавнича справа

та редагування», як нам відомо?

Так, це доволі крутий досвід. Знання, які я отримую на парах дуже допомогли мені в становленні себе як автора. Адже це не тільки навички редагування (але й вони теж, невичитаний рукопис б точно не переміг), а й наприклад, розуміння ринку чи селфбрендинг. Адже в сучасних українських реаліях, що видавець, що письменник має міти все та навіть більше: і зробити контент, і продати його, і просунути себе, і розповісти про себе. Багато чого з цього я навчилась саме на парах, і це допомогло мені стати сміливішою та краще бачити свій шлях до перемоги.

Які ваші плани і цілі на майбутнє? Працюєте зараз над новими творами чи зосередились суто на виданні роману?

Поки що намагаюсь встигати і те, і інше. Ще поки я чекала півроку на результати Коронації, почала працювати над наступною історією. Це буде трилогія в жанрі «урбаністичне фентезі», і я дуже сподіваюсь, що мені вдасться все задумане. А там набагато більше роботи і трохи вища планка – повністю новий вигаданий світ, більше героїв та сюжетних ліній і важчі теми. Але що ж робити, як не рости далі? Тим паче, я вже маю попереднє уявлення про книги, які писатиму після цієї трилогії...

Стараюсь не забувати і про коротку прозу. Продовжую писати оповідання на конкурси, або ж слати старі історії на нові можливості, якщо на те є дозвіл журі. Так, наприклад, історія, яку я колись вже подавала на Молоду Коронацію отримала перше місце на ФантФесті-2020. Там невеличке оповідання про кіборгів та кінець світу, але я його дуже люблю. Сподіваюсь, колись вийде зібрати всі такі маленькі історії в одну велику збірку.

Сутула Євгеній

НЕ СМІШНО ПРО СМІШНЕ

- Ви перевірили мою курсову? - А як же? Всій кафедрі вона сподобалася. Давно ми так не сміялися.

Диплом - корисна річ! Тепер на питання «Який ВУЗ закінчив?» і «За якою спеціальністю?», ти зможеш скористатися шпаргалкою.

Підпис викладача в заліковці автоматично стирає з пам'яті всі відомості про предмет.

Новий супер-герой - Людина-студент. Він встигає зробити стільки подвигів за грудень, скільки повинен був зробити за вересень, жовтень і листопад!

На іспиті. - Що ти робила для підготовки до іспиту? - Я молилася, поставте мені хоча б трієчку. - Не можу, Сидорова, ти ж нічого не знаєш. - Не любите ви нас - православних.

-А можна мені піти з пари ?

-Іди, як треба.

-А відмічати не будете ?

-Я на роботі не п'ю

-То ти студентка?

-Так!

-А скажи щось по-студентськи

-Ще одна серія і берусь до науки!

Коли поступив до ВНЗ в інше місто

-На чужині не ті люде-

Тяжко з ними жити!

Ні з ким буде поплакати,

Ні поговорити!

-Я тобі поставлю залік, якщо ти даси мені відповідь на одне питання: де знаходиться видавництво Vivat?

-Там

-Де там ?

-А це вже друге запитання

Справжній студент-це не та людина, котра ставить питання, який сьогодні екзамен, а та, яка цікавиться в одногрупників, що за екзамен він сьогодні склав.

Чудова особливість пам'яті в студента: не знав, але згадав

Студент- це єдина людина в світі, котра на екзамені згадає те, чого ніколи не знала.

Шановні студенти!

Просимо відмічати сесію після здачі, а не до.

«Як небудь здамо» - цитата великих студентів.

Для студента найголовніше не скласти екзамен, а вчасно згадати за нього.

День захисту диплому завжди закінчується однаково, але ніхто не згадає, як.

Цікава річ-екзамен.

Деяких здивовує заптаннями, а інших відповідями.

Люхнич Ольга

ФЕСТИВАЛЬ BOOKFASHION

Університетське життя - різноманітне, тому студенти можуть обирати собі будь-яку діяльність до душі, найзавзятіші беруться за організацію фестивалів. Цієї весни студенти кафедри видавничої справи та редактування Київського університету імені Бориса Грінченка влаштовують Всеукраїнський BookFashion. Фестиваль буде прово-

дитись вже сьомий рік поспіль. Минулого року студентська команда була вимушена провести фестиваль онлайн, як і більшість інших заходів не тільки в межах університету і Києву, а й всієї України та світу. Це було важко, проте вони впорались! В чому ж секрет такого вдалого проекту і заходу? В команді. На перше зібрання зазвичай

приходить досить багато людей, проте потім частина відсіюється і залишаються найідейніші. Саме тому кожен робить свою роботу якомога краще і в результаті ми отримуємо фестиваль, щороку крутіший за попередній. Не менш важлива тут злагоджена робота – всі студенти розподілені на команди, кожна з яких виконують певну частину роботи, таким чином, ми отримуємо добре працюючий механізм. Ну і варто згадати, що під час підготовки фестивалю і церемонії нагородження зокрема немає такого, що новачки пасуть задніх – старші студенти залучають першокурсників і залучають їх до роботи, направляючи та допомагаючи, коли це необхідно. Студенти, що створюють BookFashion прагнуть просувати книжки і все, що з ними пов'язано, особливо серед молоді такого ж віку, як і вони самі.

Зоряна Тавенок

Академія – ГАЗЕТА НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ; ЗАСНОВАНА ЗГІДНО З РІШЕННЯМ ПРЕЗИДІЇ АКАДЕМІЇ (ПРОТОКОЛ № 8 ВІД 16 ЖОВТНЯ 2009 РОКУ).

Шеф редактор – Віктор Шпак

Відповідальні за випуск – студентська редакція Інституту журналістики Київського університету імені Бориса Грінченка у складі: головний редактор – Сутула Євгеній; літературні редакторки – Люхнич Ольга, Чорноброва Мар'яна; коректорка – Лузан Вікторія; дизайн та верстка – Овчар Діана, Дворянець Дар'я; помічниця верстальниць – Бенедіктова Маша, Тавенок Зоряна; автор гіф-анімацій – Артем Казак.

Редакція:

вул.Тургенєвська, 11, Київ, 01054.

Тел/факс:

+38-(044)-486-89-16.

E-mail:

anvuz@ukr.net

v.shpak@

kubg.edu.ua

© АН ВО України